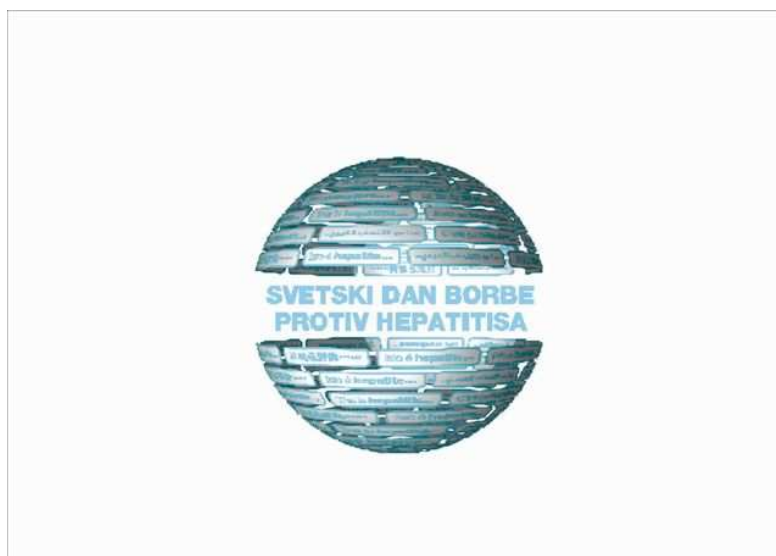

28. JULI 2014.

SVETSKI DAN BORBE PROTIV HEPATITIS-a

pod sloganom **Hepatitis: Think Again** (Hepatitis: zapitaj se).

Svake godine, 28. jula, obeležava se Dan borbe protiv Hepatitis-a i to u 180 zemalja sveta. Obeležavanje ovog dana ima za cilj da se povećaju svest i saznanja o ovim infekcijama, kao glavnim pretnjama globalnog zdravlja. Ovaj dan je odabran kao svetski dan Hepatitis-a u čast rođendana nobelovca prof. Baruch Samuel Blumberg-a, koji je otkrio virus Hepatitis-a B (HVB).

Od 2010. SZO je ustanovila ovaj dan kao dan obeležavanja borbe protiv Hepatitis-a, jedne od četiri specifičnih bolesti koja godišnje usmrti više od 1,5 miliona ljudi.

World Hepatitis Alliance svoje aktivnosti usmerava ka svoja tri cilja:

- 1. Podizanje svesti i znanja o ovoj bolesti;**
- 2. Borbi za prevenciju, negu, podršku i lakši pristup terapiji;**
- 3. Borbi protiv stigmatizacije inficiranih osoba i za poboljšanje njihovog socijalnog statusa.**

Ove, kao i svih prethodnih godina, tekstovima o aktivnostima Alijanse, na svojim sajtovima su obeležili pored SZO i američki i evropski Centri za kontrolu bolesti (CDC, ECDC). Sve ove organizacije imaju zajednički cilj, a to je sveobuhvatni pristup sprečavanju i suzbijanju virusnih Hepatitis-a.

Osnovne informacije o vrstama Hepatitis-a

Hepatitis-i virusa su inflamatorni procesi na jetri uzrokovani različitim vrstama virusa. Prema vrsti virusa koji ih izazivaju, poznato je pet grupa označenih kao A, B, C, D i E. Svih pet tipova bolesti imaju veliki značaj zbog opterećenja koje usled toka bolesti ima obolela osoba, zbog mogućeg smrtnog ishoda, ali i zbog potencijala da svojim širenjem dovedu i do pojava epidemija.

Hepatitis A i E nastaju unošenjem hrane i vode, kontaminiranim virusima A i E i predstavljaju gastrointestinalne (crevne) infekcije - bolesti prljavih ruku).

Hepatitis B, C i D pripadaju grupi parenteralnih infekcija ili infekcija koje se prenose kontaktom sa telesnim tečnostima inficirane osobe. Najveći rizik za prenošenje ove infekcije, zbog velike koncentracije virusa, predstavlja kontakt sa krvlju inficirane osobe, mada se virus nalazi i u ostalim ljudskim sekretima i ekskretima. Hepatitis B i C često poprimaju hronični tok, što neretko dovodi do komplikacija, kao što su ciroza jetre i hepatocelularni karcinom jetre (HCC). Smatra da se da do ovih komplikacija dolazi kod 25% od ukupno inficiranih osoba, a to bi moglo da se izbegne ranim otkrivanjem infekcije i ranom primenom odgovarajuće terapije. Ono što olakšava nastanak hronične forme bolesti, jeste to što akutna forma može da protekne sa ograničenim ili atipičnim simptomima, a vrlo često i bez ikakvih simptoma. U velikom broju slučajeva, atipični simptomi (žuta koža i beonjače, tamna mokraća, ekstremni umor, mučnina, povraćanje i bol u stomaku) mogu i pacijenta i lekara da zavaraju i odstrane od sumnje i dijagnoze Hepatitis-a. Utvrđeno je da 60 do 70% inficiranih Hepatitis C virusom, završava sa hroničnom formom oboljenja od čega 5 do 20% kao krajnji ishod dobija cirozu jetre, a 7% hepatocelularni karcinom jetre (HCC).

Žutica, prebojenost beonjača

Svaka osoba može, u određenim okolnostima, da se inficira nekim od tipova Hepatitis virusa, ali ipak postoje grupe ljudi koje su pod povećanim rizikom, zbog:

- hemodijalize;
- tetovaže i pirsinga;
- razmene pribora za ličnu higijenu (brijači, četkice za zube...);
- nezaštićenog seksualnog odnosa;
- inficiranih majki koje infekciju mogu da prenesu detetu tokom trudnoće.

Dobro osmišljenim preventivnim programima (informisanje, podizanje nivoa znanja o bolesti, edukativnim kampanjama i promovisanjem testiranja), ali i obezbeđivanjem adekvatne terapije, incidencija ovih bolesti može da se smanji u svakoj sredini, pa čak i do globalnog cilja – „**Planeta bez Hepatitis-a**”. Kada je reč o Hepatitis B virusnoj infekciji, najbolja preventivna mera je **vakcinacija** i to svih osoba iz grupa sa povećanim rizikom i sve novorođene dece. Zna se da je vakcina visoko imunogena i da štiti u 95% slučajeva. U velikom broju zemalja u svetu, pa i kod nas, ova mera se sprovodi već godinama unazad.

Epidemiološki podaci u svetu i u Republici Srbiji

Najnoviji podaci SZO, prema vrstama Hepatitis-a su:

- Hepatitis B virusom u svetu je inficirano **350 miliona ljudi, ili svaki 12. stanovnik zemaljske kugle. Godišnje od ove infekcije umre 786.000 ljudi.**
- **Hepatitis C virusom u svetu je inficirano 150 miliona ljudi. Godišnje od ove infekcije umre 499.000 ljudi.**
- **Svake godine se u svetu registruje 3 do 4 miliona novoinficiranih osoba.**

Analizom prikupljenih podataka u Institutu za javno zdravlje Srbije „Dr Milan Jovanović Batut“, za prethodnih 14 godina (2001–2013), vidi se da broj obolelih/incidencije kod akutne forme Hepatitis vir. B, opada iz godine u godinu od 2001. kada je bilo 429 do 2013. godine kada je ukupan broj registrovanih slučajeva obolelih od Hepatitis vir. B acuta, bio je 192.

Analizom broja obolelih od Hepatitis vir. B chronica u prethodnih 14 godina (2000–2013), vidi se da broj obolelih pokazuju ciklične promene, rastu iz godine u godinu, sa najvećim brojem obolelih u 2013. godini (293) i tri smrtna slučaja od Hepatitis vir. B chr.

U 2013. godini ukupan broj registrovanih slučajeva obolelih od Hepatitis vir. C acuta, bio je 73 (I= 1,01/100.000 st.).

Broj obolelih od Hepatitis vir. C chronica u prethodnih 14 godina (2000–2013) pokazuje stalno povećanje, sa najmanjom vrednošću 2001. godine- 55; broj obolelih raste iz godine u godinu, sa najvećim brojem registrovanih u 2007. godini –573. U 2013. godini dijagnoza Hepatitis vir. C chronica registrovana je kod 554 osobe.

Ove, kao i prethodnih godina, akcijama obeležavanja dana borbe protiv Hepatitis-a, Institutu za javno zdravlje Srbije „Dr Milan Jovanović Batut“ pridružice se NVO obolelih osoba – *HRONOS*. Ova organizacija će 27. jula deliti promotivni materijal na ulicama Kruševca, a 28. jula u 10 časova u

Kulturnom centru biće organizovana tribina za građanstvo i medije. Istoga dana od 17 časova na Trgu Republike u Beogradu će se održati skup i podela promotivnog materijala.

RIZICI

Inekcije

Pirsing i tetovaža

ZZJZ PIROT